

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת לך לך

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. בקשת מלך סדום מאברהם והסכמתו
- א. שינוי שם לאברהם ומצות המילה
- ב. מלך סדום ומלכי צדק מקבלים פני אברהם
 - ו. אברהם מגיע לא"י
 - ב. לוט נשבה ואברהם נלחם בד' המלכים
 - ב. שינוי שם לשרי והבטחה שתלד
 - ד. המלאך מבשר להגר על הולדת ישמעאל
 - ה. לקיחת שרי לפרעה ועונשו
 - ו. בשורת הגאולה העתידית וירושת הארץ
 - ז. מעמד ברית בין הבתרים
 - ח. פרידת אברהם ולוט והתגלות ד' לאברהם
 - י. עושר אברהם וריב הרועים
 - י. בקשת שרה מאברהם שישא את הגר
 - מ. אברהם מל עצמו ובני ביתו
 - ע. מלחמת ארבעת וחמשת המלכים
 - ר. הבטחת ד' לאברהם לזרע
 - ר. הגר מבזה את שרה ובורחת מפניה
 - י. אברהם יורד למצרים מפני הרעב
 - ר. הבטחת ד' שיצחק וישמעאל יפרו וירבו

"-----
"

שאלה לשולחן שבת

"ואתה תבוא אל אבותיך בשלום"

כתב רש"י: 'אביו עובד ע"ז והוא מבשרו שיבא אליו, למדך שעשה תרח תשובה'.
ודבריו לקוחים ממדרש תנחומא בפרשת שמות: 'אמר אברהם לפני הקב"ה: רבש"ע, כל מה שסיגלתי מעשים טובים בעולם הזה, אני הולך אצל אבותי?! בשרו הקב"ה, חייך, שעשה אביך תשובה'.
ויש לבאר אם כן, את דברי המדרש תנחומא עצמו בפרשת האיזינו: 'עושה תשובה, נושא לו פנים. יכול לכל. תלמוד לומר: אליך, ולא לאומה אחרת'.
לכאורה כתוב שאין לגויים אפשרות לשוב בתשובה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ואגדלה שמך" - 'זהו שאומרים אלוקי יעקב' (רש"י ע"פ מדרש)

מנין שהכוונה ליעקב? מספר כל אותיות שמות ארבע האמהות עולות יחד ל-13 (כמנין "אחד"). וכן כל אותיות שמם של האבות צריכות להיות 13 כדי להשלים 26 כשם הוי"ה. יצחק-4, אברם-4, ישראל-5, וביחד=13. אך אם השי"ת יגדיל את שמו של אברם לאברהם, ויאסור לקרותו בשם "אברם" (-הקורא לאברהם אברם עובר בעשה - ברכות יג.), אז נצטרך לקרוא לישראל יעקב כדי לשמור על מנין האותיות. וכעת מובנים דברי רש"י, שמשום שהבטיח הקב"ה לאברם שיגדיל את שמו לאברהם, אז יצטרכו לומר "אלוקי יעקב", ולא ישראל. (ר' שמשון מאוסטרופולי)

"ואמרזו אשיתו זאת והרגו אותי ואותך יחיו"

בדברי אברהם טמון רמז נפלא, לשני בתי המקדש ולעוונות שהחריבום. הראשון נחרב בגלל ג' עבירות: עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים. שרמוזות בפסוק כך: 'ואמרזו אשיתו זאת' - גילוי עריות. 'והרגו אותי' - שפיכות דמים. ושניהם נובעים מחוסר ביראת שמים - כנגד ע"ז, וכמו שאמר אברהם לאבימלך, 'רק אין יראת אלקים... והרגוני על דבר אשתי'. ולכן - 'והרגו א-תי', כלומר בית המקדש הראשון עמד 410 שנים (תי) ונחרב בגלל ג' עבירות אלו. וממשיך: 'וא-תך יחיו', בית המקדש השני שנחרב כעבור ארבע מאות ועשרים שנה בגלל שנאת חינום, משום שלא אמרו בני ישראל "אחותי את" ולא נהגו אחד עם השני כאחים!

"ועמק השדים בארות בארות חמר ויגוסו מלך סדום ועמורה ויפלו שמה"

'ומדרש אגדה, שהיה הטיט מוגבל בהם, ונעשה נס למלך סדום שייצא משם, לפי שהיו באומות מקצתן שלא היו מאמינים שניצול אברהם מאור כשדים מכבשן האש, וכיון שייצא זה מן החמר האמינו באברהם למפרע' (רש"י)

לכאורה קשה: א. מה ההשוואה בין מי שניצל והצליח להיחלץ מבור חמר, לבין הנכנס לכבשן האש ויצא חי. ב. אדרבה, גידו הבריות שאם מלך סדום הרשע ניצול, אז אין שום מעלה לאברהם על פניו ושניהם ניצלו. ופירש הרמב"ן בפסוק 'ויצא מלך סדום לקראתו', שהכוונה שנעשה נס למלך סדום בדיוק כשעבר אברהם על יד הבור שנפל בו מלך סדום, והיה זה מופת ברור לכולם שבזכות אברהם ניצול. ומעתה האמינו גם במה שניצול אברהם מכבשן האש, כי אם את אחרים יציל בעוברו על ידם כל שכן שיעשה לו נס שיהיה הוא עצמו ניצול מן הסכנה. ומלך עמורה לא ניצול אף הוא, מכיון שכבר היה מת בשעה זו שעבר שם אברהם.

"ויתן לו מעשר מכל"

הרמב"ם (פ"ט מהל' מלכים ה"א) כותב: "וכן היה הדבר (ז' מצוות בני נח) בכל העולם עד אברהם. בא אברהם ונצטווה יתר על אלו במילה. והוא התפלל שחרית. ויצחק הפריש מעשר והוסיף תפלה אחרת לפנות היום. ויעקב הוסיף גיד הנשה והתפלל ערבית". ויש לבאר אם כן מדוע כתוב כבר אצל אברהם: "ויתן לו מעשר", והרי יצחק חידש את עניין המעשרות? (ולכן עשו התחכם לשאול את אביו בעניינים אלו) זוהי קושיית הראב"ד, ויש לומר: א. במגדל עוז שם מתרץ, שיש מחלוקת במדרש, ויש אומרים שמלכי צדק נתן לאברהם, ולאברהם לא היה כלום, כי לא הסכים לקבל מחוט ועד שרוך נעל. ב. בזוהר (ח"א פז ע"ב) כתוב שהקב"ה נתן לאברהם מעשר. ג. הרדב"ז מתרץ שמדאורייתא מעשר זה רק מגידולי קרקע, אצל אברהם זה היה מהרכוש. ד. שהמעשר של אברהם היה על דרך תרומת המכס, ולא מצד מצוות מעשר. (לקו"ש חלק ה' לך לך ב') ה. יש שביארו שאברהם נתן תרומה גדולה, יעקב מעשר ראשון, ויצחק מעשר שני שחובה אף ליתן לפניו מעשר ראשון. ו. באברהם לא מצינו שעיסר ממנו, אלא דווקא עיסר השלל הבא לידו ולא בתורת מעשר. אבל יצחק הוא הראשון שעיסר ממנו לשם מעשר. (כס"מ) ז. בלשון הרמב"ם מדויק שיצחק לא הוסיף את מצות המעשר אלא ש'הפריש' ובעצם קיבע זאת כמצוה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תש"פ)

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש
מרים לאה בת זאב
ת.ג.צ.ב.ה

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. שם נוסף לעיר שכם
 - ב. לתוכם נפלו מלכי סדום ועמורה במנוסתם
 - ג. מבעלי החיים בברית בין הבתרים
 - ד. הם ישובו לארץ ישראל
 - ה. בלשון זו נשבע אברהם למלך סדום
 - ו. " _____ אותם ארבע מאות שנה"
 - ז. אברהם את מל כל _____ בביתו
 - ח. שם יושב האמורי
 - ט. השי"ת הבטיח לאברהם שיבה _____
 - י. בכורו של אברהם
 - כ. כמספרם יהיו זרע אברהם
 - ל. מלכי צדק יצא לקראת אברהם עם _____
 - מ. נגלה להגר, כשתעתה במדבר
 - נ. גבולות א"י בצפון ובדרום
 - ס. ברע היה המלך של עיר זו
 - ע. ליווה את אברהם במלחמתו במלכים
 - פ. מתכונותיו של ישמעאל
 - צ. עיר שכינויה היא "בלע"
 - ק. השי"ת אמר לאברהם " _____ התהלך בארץ"
 - ר. אומה שהוכתה על ידי כדלעומר וחבריו
 - ש. היא ירושלים ("ע"פ אונקלוס)
 - ת. נפלה על אברהם בברית בין הבתרים

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. ליווה את אברהם במלחמתו במלכים
 - ב. מפניו ירד אברהם למצרים
 - ג. "ויבא הפליט" - מיהו? ("ע"פ רש"י)
 - ד. בארה של הגר נמצא בין קדש ובין-
 - ה. חושך, אפלה
 - ו. על ישמעאל נאמר " _____ בכל ויד כל _____"
 - ז. אחת מהבהמות בברית בין הבתרים
 - ח. ים המכונה "עמק השדים"
 - ט. ירד על הפגרים, שנותחו לבתרים
 - י. שם בארה של הגר: " _____"
 - ך. אחד מארבעת המלכים
 - ל. עוד שניים מארבעת המלכים
 - ם. שם הוכו הזוזים, כשנוצחו ע"י ארבעת המלכים
 - ן. משם יצא אברהם לארץ ישראל
 - ס. מי שאין לו בנים, ביתו _____ (רש"י)
 - ע. שניים מחמשת המלכים
 - ף. אחד מהדברים שאברהם היה 'כבד מאד' בהם
 - ץ. "אל _____ אשר אראך"
 - ק. (יחד עם ר') שמו של בן משק בית אברהם: " _____"
 - ר. " _____"
 - ש. "עין משפט" נקראת גם-
 - ת. ממתנות פרעה לאברהם (2)

ואלה שמות

"זיקה אברם את שרי אשתו"

כיצד קראו לאימהות של אברהם ושרה? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

חוק היה בעיר סדום, שהייתה להם מיטה עליה היו משכיבים את האורחים. את הארוכים יותר מאורך המיטה היו מקצצים לאורך המיטה ואת הנמוכים היו מותחים לאורך המיטה. פעם אחת הזדמן לסדום אליעזר עבד אברהם. אמרו לו: "בא עלה על המיטה!" ענה להם אליעזר בחכמה, שמאז שמתה אימו נדר שלא יעלה על מיטה מפני אבלו. בהמשך שהותו בסדום, אחד מתושבי המקום חבל באליעזר, שמיד תבע אותו לדין. כשבאו לפני הדיין, פסק שעל אליעזר לשלם למכהו שכר, משום שהקזיז לו דם, דבר הנחשב לרפואה. מיד נטל אליעזר אבן, היכה וחבל בה את הדיין, ואמר לו: "את הכסף שעשכשיו אתה חייב לי על זה שהקזתי את דמך תן למי שהכה אותי..." ועוד חוק היה בסדום: כל מי שמזמין אורחים לסעודה, נוטלים ממנו את גלימתו. אליעזר היה רעב ורצה לאכול אך איש לא נתן לא מזון. מה עשה? הלך לסעודה גדולה שהייתה שם, התיישב והתחיל לאכול. שאל אותו אחד מהם "מי הזמין אותך לפה?" - משום שכוונתו הייתה להעניש את המזמין איש זר לסעודה. ענה לו אליעזר: "אתה הזמנת אותי!" נבהל השואל, מפני שלא רצה שישמעו אחרים שהוא הזמין מישהו ולכן ברח משם. את אותה התשובה ענה אליעזר לכל מי ששאל אותו לזהות המזמין עד שנשאר לבדו לאכול את הסעודה. כמו כן חוקו תושבי העיר חוק נוסף: מי שיש לו שור אחד, ירעה את בהמות כל העיר למשך יום אחד, ומי שאין לו בהמות כלל, ירעה את בהמות העיר יומיים. היה שם יתום אחד שנתנו לו לרעות את הבהמות יומיים, הלך, לקחם ושחטם. לאחר מכן טען לכל בעלי השוורים: מי שהיה לו שור, יקבל עור אחד מהנבלות, אבל מי שלא היה לו שור יקבל שניים. שהרי סוף הדין כתחילת הדין, ומה מי שאין לו שוורים שומר כפול ממי שיש לו, כך מי שאין לו ייקח כפול ממי שיש לו. עוד נהגו, שמי שהיה בונה ומסדר הלבנים לפניו או מי שהיה שוטח בצלים ושומים לייבשם, היו באים אנשי העיר ולוקחים כל אחד אחד, ואומרים לבעלי הלבנים או הבצלים: "וכי מה הפסדתך, לקחתי רק אחד!" ("ע"פ סנהדרין קט)

מילה בפרשה

**כשהחשובים שלו לקחוו,
כך כולם קראוו,
סולני המקהלה ריננו,
וירקות קטנים קנו.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

"אל הארץ אשר אראך"

האם האויר בארץ ישראל מחכים רק יהודים או אף את

הגויים?

"ונברכו בך"

'אדם אומר לבנו תהא כאברהם' (רש"י)

יש שפירשו מדוע דווקא אומר האדם לבנו שיהא כאברהם. שהרי לכאורה יכול הבן שאביו דואג שילמד ויגדל בתורה לומר לאביו, שמפני מה הוא צריך ללמוד ולטרוח כל כך הרבה והרי לכאורה יכול להיות כמו אביו ואם אביו עם הארץ, כנראה שהדבר מספיק אף עבורו... לכן אומר לו האב שהוא מברך אותו שיהיה כאברהם שלמרות שאביו תרח היה בדרגה הנמוכה ביותר ועובד אלילים, זכה לבן כאברהם, ואף אני כן... (אוצר אפרים)

שעשועי דאורייתא

"ישפט ד' ביני וביניך"

מי עוד בחומש בראשית אמר: ביני וביניך?

מצאו נא בפרשה:

1. שלושה פסוקים רצופים המתחילים עם אותם ארבע מילים ואותם הטעמים!
2. פריט לבוש שלא מוזכר בשום מקום אחר בתורה.
3. את האות ש' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
4. 12 שמות של פרשות בתורה (כתיב).
5. מזל מגלגל המזלות.
6. שתי מילים רצופות זהות בשינוי אות אחת.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת לך לך מסופר על עשרו של אברהם, "ויהי לו צאן ובקר, וחמרים, ועבדים ושפחה, ואתנת וגמלים".

בפרשת לך לך ישנם 126 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה:

"עבדים" = בגימטריא = 126

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לחידת הגיליון הקודם: "הוא מצא ההפך משמו, ולבנו נכד הפוך משמו, ובעוד כמה דורות, צאצא שהיה ההפך משמו?" - נח מצא חן. לבנו שם היה נכד בשם מש. והצאצא הוא ער בן יהודה שהיה רע בעיני ד'. **לסדר את הפרשה** - "ויהי רעב בארץ וירד אברם". **חידון א' ת'** - אלון מורה, בארות חמר, גוזל, דור רביעי, הרימותי ידי, ועבדום ועינו, זכר, חצצון תמר, טובה, ישמעאל, כוכבים, לחם ויין, מלאך, נהר פרת נהר מצרים, סדום, ענר, פרא אדם, צוער, קום, רפאים, שלם, תרדמה. **חידון א' ת' הפוך** - גיא, ממרא, רעב, עוג, ברד, עלטה, ידו בו, עז, המלח, עיט, לחי רואי, אריץ, אמרפל תדעל, הם, חרן, הרוס, ברע ברשע, כסף, הארץ, דמשק, אליעזר, קדש, שפחות אתונות. **שעשועי דאורייתא** - אברהם (בפרשתנו) - "אל נא תהי מריבה ביני וביניך", הקב"ה לאברהם (פעמיים בפרשתנו) "ואתנה בריתי ביני וביניך... והקמתי את בריתי ביני וביניך", עפרון לאברהם: "ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני וביניך מה הוא" ולבן ליעקב כמה פעמים בסוף פרשת ויצא. 1. "ויאמר לה מלאך ד'". 2. "שרוך נעל". 3. "ושש שנים". 4. וירא, ויצא, וישב, מקץ, בא, ויקרא, במדבר, נשא, הדברים, ראה, תבוא, וילך. 5. שור. 6. "המול ימול". **ואלה שמות** - אם אברהם - אמתלאי בת כרנבו (ב"ב צא). אם שרה - טסה (מדרש כת"י). **מילה בפרשה נח** - מדי. "כל יום ביומו בהפסקה" - מדי יום, "שר הממלכה העתיקה" - ממלכת מדי, "התפעל בהגזמה מרובה" - התפעל מיד, "מבגדי השרד של הבובה" - בגד שרד=מד, ובהטיה: מדי הבובה. **טמונות בפרשה** - 1. "פרא אדם" (טז, יב). 2. "כיכר הירדן" (יג, יא). 3. "ועד שרוך נעל" (יד, כג). 4. "דמשק אליעזר" (טו, ב) "משמאל לדמשק" (יד, טו). 5. ע+נר="ענר" (יד, יג). 6. "הרימתי ידי" - 'לשון שבועה' (רש"י יד, כב). 7. "בין הגזרים" (טז, יז). 8. "אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה" (יג, ט). 9. קדר+ל+עומר="כדרלעומר" (יד, יא). 10. "הכל שונאין אותו ומתגרין בו" (רש"י טז, יב). 11. "ויחשבה לו לצדקה" (טז, יב). 12. "הבט נא השמימה וספור הכוכבים" (טז, יב). 13. "ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו" (יג, יא). 14. "מלך אלסר" - שם נוסף לאגוז לוז (יד, א). 15. "לפיד אש" (טז, יז). **טמונות בהפסדה** - 1. "איש את רעהו יעזרו" (מא, ו). 2. "אל תיראי תולעת" (מא, יד). 3. "מחליק פטיש... ויחקהו במסמרים" (מא, ז). 4. "ויעפו נערים ויגעו ובחורים כשול יכשלו" (מל, יג). **שאלה לשלחן ההג וזאת הברכה** - שאלנו: כתב רש"י (ע"פ סוטה יג): 'מערבות מואב אל הר נבו כמה מעלות היו, ופסען משה בפסיעה אחת. ויש לבאר, איך פסע משה פסיעה גסה בשבת, והרי נפסק להלכה (או"ח שא) שאסור לפסוע בשבת פסיעה גסה. והוסיף הרמ"א שם וכתב שאפילו לדבר מצוה אין לפסוע פסיעות כל כך רחבות של יותר מאמה בפעם אחת. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. משה היה מאד גבוה בשבילו לכלות כמה מעלות של אנשים רגילים בפסיעה אחת לא נחשבת לו לפסיעה גסה. 2. יתכן שגם לרמ"א מותר לפסוע פסיעה גסה לדבר מצוה. 3. כל מה שאסור לפסוע פסיעה גסה זה מפני שמכהה מאור עיניו של האדם אבל משה רבינו לא כהתה עינו. (מנחה חדשה) 4. כדי למנוע מבני ישראל מלעכבו הוצרך לפסוע כן. (פנים יפות) 5. יש שביארו שמשה עלה ביום שישי ונפטר בשבת. 6. התענג בריצה זו ולכן הותר לו. (הגר"ח פלאגי) 6. היה בנס של קפיצת הדרך.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף ו'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמו וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

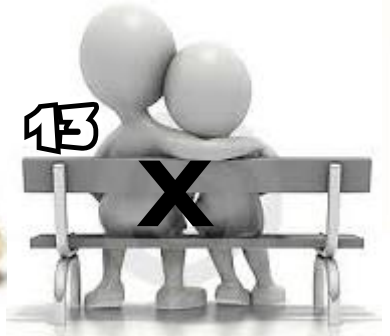

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

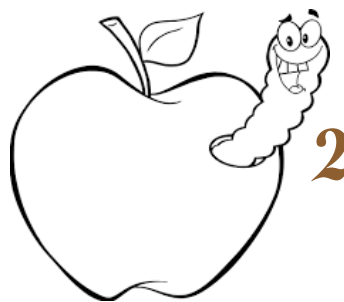
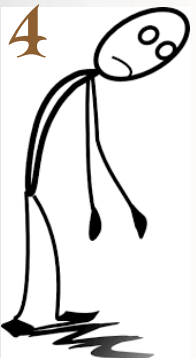
תשובה לגיליון הקודם
"וקור וחום וקיץ וחורף" (ח,כב)

"למה תאמר" (ישעיהו מ' כד' - מא' טז')

הפטרת לך לך

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775